

KONGRES MLADIH

V Novem mestu je bil 23. in 24. oktobra 11. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije. Na kongresu je kot delegat sodeloval tudi naš sodelavec iz ekonomsko računskega sektorja, FRANC PUNGARSEK. Delal je v I. komisiji; DRUŽBENOEKONOMSKI ODNOSI na temo zaposlovanje mladih:

V razpravi sem podal nekaj vzrokov za nezaposlenost in skušal navesti nekaj rešitev za odpravo le-teh. Vzrokov za nezaposlenost je več. Začne se že pri tem, da so organizacije združenega dela in šolstvo premalo povezane, da v organizaciji združenega dela ne vedo kakšne kadre bodo dobili v prihodnosti, kako se bodo ti imenovali in kaj sploh bodo delali v organizaciji združenega dela.

Število nezaposlenih se povečuje tudi zato, ker je še vedno preveliko število zaposlenih upokojevcev (v prvih 8 mesecih letos 10718) saj še vedno obstoja miselnost, da je tisti, ki je že dolgo v podjetju nenadomestljiv z nekom, ki šele prihaja. Preveč je pogodbenega dela (v prvih 8 mesecih letos 76.910 pogodb o delu) nadurnega dela (16,90 milijonov ur) itd.

Problem je tudi zaposlovanje pripravnikov. Od 8000 kolikor je bilo načrtovano letos, je bilo zaposlenih le 4500. Tudi to je eden izmed razlogov, ki povišujejo število brezposelnih.

To je le nekaj vzrokov, kje pa so rešitve?

Nujen je bolj restriktiven odnos do delavcev, ki izpolnjujejo pogoje za upokojeitev. Zmanjšati je treba nadurno in pogodbeno delo. Mladi naj bi poprijeli tudi za dela, ki niso ustrezna njihovi izobrazbi. Sprejeli naj bi tudi delo za določen ali skrajšan delovni čas.

Zaposlovanje pripravnikov naj se reši z boljšo kadrovske politiko v organizaciji združenega dela in večjo povezavo šolstva z OZD, saj bomo le tako zmanjšali število nezaposlenih. Delegati so razpravljali tudi o stanovanjski problematiki, o kmetijstvu, o štipendiranju in o mladinskih delovnih akcijah.

Zanimiva je ugotovitev, da je v SRS 10.000 stanovanj premalo, vendar pa najnovejši popis prebivalstva pokaže, da na 3,5 Slovencev pride 1 stanovanje, kje so potem stanovanja, se je vprašal delegat?

Dogaja se namreč, da nekateri kupujejo družbena stanovanja, potem pa jih za velike vsote oddajajo v najem, največkrat delavcem iz drugih republik. Tem in drugačnim pojavom se je treba nujno upreti. Na koncu pa še nekaj iz resolucije 11. kongresa ZSMS.

Mladi v organizaciji združenega dela moramo nujno vplivati in odločati o temeljih plana OZD in s tem plana zaposlovanja, na kadrovska vprašanja itd. Mladinska organizacija v OZD se mora boriti za ustrežnejše pogoje za mlade posojilojemalce, za prednostno obravnavo mladih družin, zato, da bodo mladi plačevali lastno udeležbo pri vselitvi in ne pred njo.

**OB DNEVU REPUBLIKE
ČESTITAMO**

**Z ŽELJO, DA BI BILO NAŠE DELO TUDI
V BODOČE USMERJENO V NADALJNI
MATERIALNI IN KULTURNI NAPREDEK**

**TER RAZVOJ SOCIALISTIČNIH
SAMOUPRAVNIH ODNOSOV V NAŠI DRUŽBI**

IZ ZDRUŽENJA USNJARSKO PREDELOVALNE INDUSTRIJE

SKUPNI NASTOP IN SODELOVANJE

V Ljubljani je bil 15. oktobra podpisan Samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za urejanje medsebojnih razmerij pri združevanju dela in sredstev na družbenoekonomskih osnovah skupnega prihodka. Podpisnice so organizacije združenega dela usnjarsko predelovalne industrije: Industrija usnja Vrhnika, Konus, Slovenske Konjice, Tovarna usnja Kamnik, Tovarna usnja Slovenj Gradec, Tvornica kože »PARTIZAN« Poznanovec, Tvornica kože »LAUŠ« Banja Luka, PLANIKA Kranj, Tvornica obuče »SLOGA« Koprivnica, ALPINA Žiri, CICIBAN Miren pri Gorici, LILET Maribor, Tovarna obutve Novo mesto, TRIO Tržič, TOLO Šentjur pri Celju, ZMAGA Ljubljana, TOKO Domžale, TEKSTIL – TOZD Galant Ljubljana, KOTO Ljubljana in PEKO Tržič.

Predlog samoupravnega sporazuma je bil v razpravi v delovnih organizacijah podpisnicah sporazuma (Čevljarjeva obvestila x-52 z dne 13. 8. 1982). Samoupravni sporazum opredeljuje temeljna izhodišča, ki jih bodo udeleženci upoštevali pri medsebojnem sodelovanju in pri urejanju družbeno ekonomskih odnosov. V izhodiščih je poudarjena enakopravnost vseh udeleženk, skupni vpliv na razvojno in poslovno politiko, uporaba dogovorjenih skupnih osnov in meril za razporejanje skupno ustvarjenega dohodka, prevzemanje skupnih rizikov, uporaba sankcij ter ustrezna medsebojna informiranost. Gre za izhodišča, ki zahtevajo od udeleženk sporazuma določeno vsklajevanje ožjih interesov s skupnimi širšimi, podiranje podjetniških meja, medsebojno odprtost in zaupanje, ter spoštovanje močnejših argumentov pred šibkejšimi ob stopnjevanju odgovornosti subjekta. Udeležence se v okviru samoupravnega sporazuma sporazumevajo in vsklajujejo svoje materialne in druge interese in obveznosti s skupnimi temelji planov ter s skupnimi letnimi oziroma sezonskimi plani.

Cilji, ki jih sprejemajo udeležence s sporazumom so naravnani v prvi vrsti v reševanje osnovnega problema usnjarsko predelovalne industrije in sicer: kako z urejeno in zadostno oskrbo s surovimi kožami in z usnjem zagotoviti doseganje čim boljših ekonomskih rezultatov vseh udeleženk zlasti na področju ekonomskih odnosov s tujino, to je v izvozu na konvertibilna področja.

Samo za zagotovitev konvertibilne preskrbe s surovimi kožami in usnjem na sedanjih materialnih osnovah pa ni in ne more ostati zadostna in trajna rešitev, saj je znano, da se materialne bilance v sedanji situaciji ne zapirajo. Materialno ravnotežje pa je eden od ključnih problemov, ki ga želimo postopoma premostiti. Udeležence sporazuma bodo zato intenzivno razvijale aktivnosti in uresničevale programe, ki ne bodo samo trajno zagotavljali temveč tudi povečali domačo surovinsko bazo. Za realizacijo teh programov pa bo potrebno združevanje dela in sredstev vseh udeleženk sporazuma na osnovah skupnega dohodka. Poleg tega pa bodo intenzivno iskale možnosti v projektih z deželami v razvoju za razširitev surovinske osnove. Z izvozom znanja in tehnologije bo olajšana oskrba s surovinami iz uvoza.

Eden najpomembnejših delov samoupravnega sporazuma so določila o skupnih osnovah in merilih za razporejanje skupnega prihodka, ki ga ustvarjajo posamezne udeležence povezane v proizvodnji in blagovnem prometu. Pri tem je kot izhodišče za oblikovanje skupnih osnov in meril predvideno, da se kot startna osnova uporabijo razmerja iz leta 1982. Predvideno je tudi, da bodo udeleženci oblikovali skupne strokovne skupine za pripravo skupnih osnov in meril oziroma metodologij za njihovo pripravo, kot nujno vmesno fazo za ureditev medsebojnih razmerij pri ustvarjanju in razporejanju skupnega prihodka.

Skratka podpisnice so podpisale samoupravni sporazum o skupnih osnovah, ki odpira možnosti, nas obvezuje in narekuje dolgoročno sodelovanje na družbenoekonomskih osnovah skupnega prihodka in dohodka. Istočasno pa nam bo ta samoupravni sporazum o skupnih osnovah tudi omogočal skupno reševanje problemov v dani situaciji, prav tako v kupoprodajnih in kreditnih odnosih.

IZOBRAŽEVANJE OB DELU

Na Ekonomsko administrativnem šolskem centru Kranj – Poklicna administrativna šola je opravila zaključni izpit ANDREJA JANUŠ iz oddelka 200 in si pridobila naziv administrator.

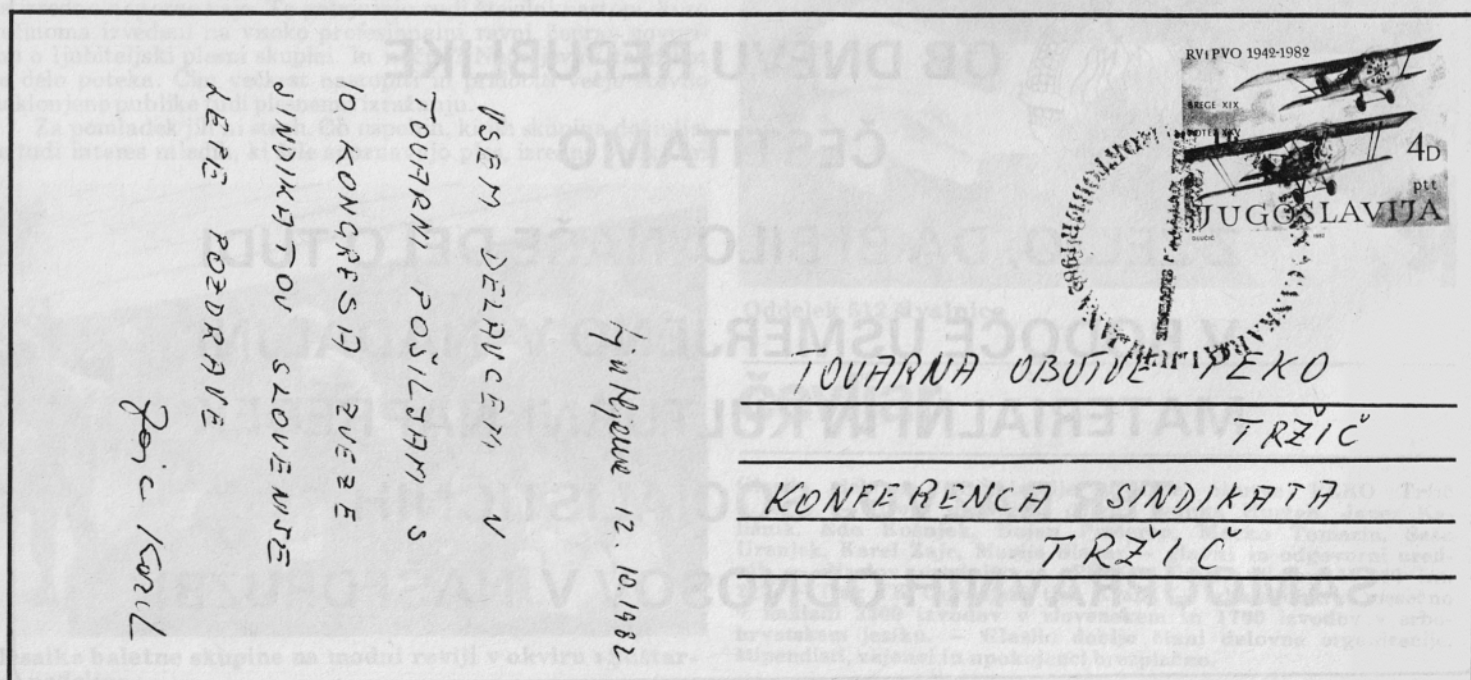
Čestitamo!

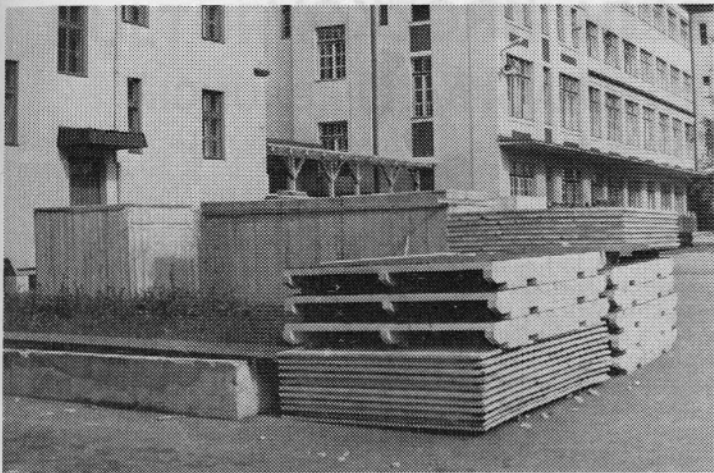
9. KONGRES ZVEZE SINDIKATOV JUGOSLAVIJE

V Beogradu je bil od 11. do 13. novembra 9. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije. Njegovo delo se je odvijalo v sedmih komisijah. Kongresu je prisostvovalo več kot 1000 delegatov, iz osnovnih, občinskih, republiških in pokrajinskih organizacij sindikata.

Sindikati so najmožnejša družbenopolitična organizacija delavcev. Šteje skoraj šest milijonov članov.

Naš sodelavec Karel Zajc, delegat na 10. kongresu Zveze sindikatov Slovenije s pozdravi z največjega zbora slovenskih sindikatov.

Na dvorišču stojijo veliki leseni zaboji v katerih je pakirana izdelana oprema za tovarni v Alžiru. Odprema je po pogodbi predvidena koncem marca ali v začetku aprila prihodnje leto.

PEKO V ALŽIRIJI

Poleg organizacije proizvodnje je Peko ponudil del tehnične opreme, ki je specifična za obutveno industrijo. SONIPEC (naročnik) je enostavno opremo (delovne mize in razne police) prvotno odklonil, ker je bil mnenja, da to lahko izdelajo doma. Ministrstvo je objavilo razpis in iskalo dobavitelja opreme po naših perspektivah v ponudbi, ki je sestavni del projekta. Na razpis se ni prijavil nihče, zato je celotno naročilo dobila naša orodjarna. Naročilo obsega: različne vozičke, police, stojala, regale in druge pripomočke za opremo delovnih mest.

Skupna vrednost obsega za posamezno tovarno več kot 300.000 ameriških dolarjev.

Omeniti moramo, da sta se Orodjarna in razvojno pripravljani sektor zelo zavzela v pripravi in izdelavi dokumentacije, kar je bil predpogoj za predstavitev naših izdelkov investitorju. Prav zaradi teh podatkov smo dobili naročilo, ki je zanimivo kot dolarski izvoz in dodatna zaposlitev delavcev orodjarne v mrtvi sezoni, ko ni naročil za orodja, ki so vezana na izdelavo sestavnih delov obutve.

Pomembno je, da vse izdelke kvalitetno izdelamo, ker bo to naša osnova za nadaljna naročila. V teku je namreč izdelava ponudbe za tretjo čevljarstvo tovarno, kjer bomo lahko dobili nadaljna naročila za opremo. V projektu smo ponudili tudi orodja za brizganje podplato, ki so sestavni del tehnične opreme, naročilo pa je odvisno od tega v katerem razdobju bodo znani podatki in pripravljena dokumentacija za izdelavo teh orodij.

Peko pripravlja začetno kolekcijo, katera bo po planogramu izvajanja del potrjena od SONIPEC v juniju leta 1983. Od takrat bodo lahko naše službe (razvojno pripravljani sektor) pripravile dokumentacijo za izdelavo orodij. Za obe tovarni bo potrebno 18 serij ali približno 200 parov orodij.

Vsa prizadevanja orodjarne in tudi drugih, ki neposredno ali posredno sodelujejo pri izdelavi opreme, morajo biti usmerjena tako, da se naročilo pravočasno in kvalitetno izdela, ker bomo s tem še povečali naš izvoz na konvertibilno področje. Prihod Alžircev v Jugoslavijo je bil predviden 1. septembra letos. V srednjo tekstilno in obutveno šolo bi morale priti 34 delavcev, ki se bodo šolali po posebnem programu (samo tehnične predmete in praktično delo). Predviden rok šolanja je eno leto, v našo tovarno pa bi morala priti na specializacijo direktorja iz Frende in El Bajadha. Po podpisu pogodbe med nosilcem projekta RUDISOM in SONIPECOM je prišlo do sprememb v alžirski zakonodaji. SONIPEC ne more več financirati šolanja v tujini. To skrb je prevzelo ministrstvo za prosveto, ki pa je zahtevalo obširno dokumentacijo in razlago zakaj je potrebno šolanje v tujini. SONIPEC je to izdelal in zagotavlja, da v novembru prva skupina prispe v Kranj na šolanje. Ostalo osebje (24 za vsako tovarno) pa bo predvidoma prihajalo od marca do septembra 1983.

USPEŠNA PRODAJA V DOMAČI MREŽI

Komaj je minilo obdobje, ko smo ocenjevali in razpravljali o devetmesečnih rezultatih v prodajni mreži, pa smo že globoko v zadnjem tromesečju. Ti zadnji trije meseci dajo celoletnim rezultatom piko na i. Ta pika je eno leto boljša, drugo leto slabša, letošnja pa bo po podatkih za mesec oktober in prvo polovico novembra zelo v redu. Že za devetmesečne rezultate ne bi mogli reči, da so bili slabi, bili so pričakovani, vsaj glede prodaje. Oktober je bil zelo dober. Prodaja je bila kar za 62% večja, kot v istem mesecu lani. Tudi parska prodaja je bila za 11% boljša in to je še posebej razveseljivo.

Precej dolgo v letu smo čakali, da so naše največje poslovalnice povedale svojo pravo besedo. Kar 4 poslovalnice so v oktobru krepko presegle v prodaji staro milijardo, v novembru pa tak rezultat beležijo že v polmesečnem obračunu. V tem zadnjem obdobju so se prav večje poslovalnice najbolj odrezale.

Iz podatkov o zalogi je moč predvidevati, da le-ta pogojuje tudi še do konca leta ugodne prodajne rezultate.

Ob takem trendu rezultatov v domači mreži lahko z optimizmom pričakujemo zaključek poslovnega leta.

Poslovalnicam Niš III., Šibenik in Rijeka I., ki so v oktobru dosegli letni plan, ob tem dosežku čestitamo.

Zajc Karel

DVESTO NAJVEČJIH

Časopis »Ekonomska politika« iz Beograda je objavil listo največjih delovnih organizacij v Jugoslaviji med katere je uvrščen tudi Peko.

Med podjetji v usnjarski in usnjarsko predelovalni panogi je v celotni jugoslovanski industriji kot največja organizacija uvrščeno »Borovo«, ki je na 17. mestu, naša delovna organizacija pa je kot druga v panogi na 136. mestu.

Med delovnimi organizacijami v Sloveniji je Peko na 31. mestu.

Tako razvrščanje, ki temelji na celotnem prihodku je sicer zanimivo, ne kaže pa pravega stanja. Gospodarstvo je namreč različno organizirano; od sestavljenih delovnih organizacij do tozdov in tako se celotni prihodek lahko tudi podvaja. Zato ni čudno, da so na prvih mestih vse do 46. same sestavljene organizacije, ki združujejo več delovnih organizacij.

V primerjavi z letom nazaj je naša delovna organizacija v razvrstitvi nekoliko nazadovala. Padla je iz 129. mesta na 136. mesto. Taki premiki so stalni in so odvisni predvsem od novih investicij in delno tudi od rasti cen v posameznih panogah. Pri nas že nekaj let nismo mogli zaradi omejevanja uvoza vlagati večjih sredstev v proizvodna sredstva in zato je rast proizvodnje odvisna v glavnem od dviga produktivnosti, kar pa gre seveda počasneje kot z naložbami in novimi zmogljivostmi. Prav naraščanje produktivnosti pa je danes v tej težki gospodarski situaciji pomembnejše in razvrščanje po obsegu ni bistvenega pomena. Verjetno bi bilo mnogo zanimivejše da bi objavili tudi vrstni red delovnih organizacij po izvozu, ali pa še boljše, po udeležbi izvoza v celotnem prihodku. Iz takega prikaza bi lahko videli katere delovne organizacije in panoge dejansko rešujejo današnjo situacijo in po tem bi bilo potrebno usmerjati tudi tekočo ekonomsko politiko.

IZ ŠOLSkih NOVINARSKIH KROŽKOV

Tokrat objavljamo prispevke učencev-članov novinarskega krožka na osnovni šoli heroja Grajzerja.

PRAZNOVALI SMO

Slovenski pionirji vsako leto praznujemo 29. septembra. Ker letos poteka 40 let od ustanovitve pionirske organizacije, smo ga tudi pionirji osnovne šole heroja Grajzerja proslavili slovesno in delovno.

Najprej smo se zbrali v avli šole in prisluhnili programu, katerega so izvedli učenci nižje stopnje. Ob 8. uri se je začela pionirska konferenca. Pionirji so poročali o opravljenih nalogah in akcijah v preteklem mandatnem obdobju, sprejeli načrt dela za tekoče leto in izvolili izvršni odbor pionirskega odreda. Vse navzoče je pozdravil predstavnik pokrovitelja tovarne obutve Peko – tovariš Boris Janc. Poudaril je, da se moramo pridno učiti in izpolnjevati naloge v šoli in krajevni skupnosti. Pozval nas je, da prisluhnemo poročilom delegatov 10. kongresa ZS SR Slovenije. Načelnica pionirskega odreda se je tovarišu Jancu tudi zahvalila za nabavljeni foto aparat, katerega smo ravno na dan pionirjev prvič uporabili.

Po konferenci smo imeli tekmovanje v krosu, nato pa smo pod vodstvom tovarišev razrednikov odšli na pohode do spominskih obeležij. Nekaj ekip učencev višje stopnje pa je odšlo na delovno akcijo v Lom.

Tako smo dan pionirjev zaključili z zadovoljstvom, da smo že izpolnili eno od naših nalog iz delovnega načrta.

Tanja Mežek, tajnik PO

Obveščamo vas, da smo že prejeli vseh 5 izvodov knjig »PO POTEH PARTIZANSKIH KURIRJEV«. Štirje izvodi so ostali na šoli in sicer 2 smo vknjižili za pionirsko knjižnico, 1 izvod smo dali s posvetilom razrednima skupnostima 4. razredov kot pripomoček pri pouku spoznavanja družbe, 1 izvod pa je dobila tovarišica, ki poučuje temelje socialistične morale. Eno knjigo pa smo s posvetilom poslali na našo podružnično šolo v Lom.

Zahvaljujemo se za knjige, katere bomo uporabljali pri našem vsakdanjem pouku.

Tovariški pozdrav!

PO OŠ heroja Grajzerja

NASTOPALA SEM NA MODNI REVJI

S Tino sva stali pred staro Bračičevo šolo. Mimo se pripelje Alenka. Povedala mi je, da bom nastopala na modni reviji, ker sodelujem v plesni skupini. Za nastop je rabila tudi mlajšo deklico. Opazila je Tino, mojo mlajšo sestrico. Povabila jo je na naše vaje.

Začeli smo vaditi. Vsi smo se resno oprijeli dela. Alenka nam je sestavila tri plesne. Ponavljali smo za njo. Na vajah smo plesali tako, kot bi bili na odru. Tina je s seboj nosila medvedka. Resno nas je gledala in posnemala. Pri račkah je vedno prehitela za takt ali dva. Vsi smo se ji glasno smejali. V soboto, pred javno generalko, smo imeli vsi tremo.

V prostoru za preoblačenje je bilo živahno. Starejše plesalke in plesalci so si pripravljali pričeske, si poravnali krila in hlače. Pri tem je bilo opaziti njihovo vznemirjenost. Otroci smo si obuli čevlje, se počesali in čakali na nastop. Oglasila se je glasba in že so bili na odru prvi plesalci. Začeli so dobro, trema je bila premagana; in zdaj je bilo tudi nam, ki smo čakali na nastop, laže. Ko sem izza vrat gledala nastopajoče in poslušala šale, sem skoraj pozabila, da tudi mene čaka nastop pred to množico ljudi.

Boris je s šalo napovedal otroke. Pohiteli smo na oder. Prvi koraki so bili malo boječi, nato pa je bilo vedno bolje. Prej sem se bala, da bom med nastopom kaj pozabila, strahu je bilo konec. Sploh nisem več opazila množice ljudi pod odrom. Slišala sem samo glasbo, ki mi je napovedovala korake plesa. Mojim mlajšim soplesalcem je šlo dobro. Tudi sama sem bila vesela, saj je bil za menoj prvi večji javni nastop. Gledalci so nam veliko ploskali. Veseli smo bili, da so bili z našim programom zadovoljni.

Čeprav sem že lani rada obiskovala ritmiko, bom delala v bodoče še z večjim veseljem, pa čeprav moram trikrat tedensko peš na vaje. Rada imam glasbo. Glasba in gibi pri plesu pa so zame posebna doživetja.

Saša Kramarič, 5. a

NA »FRAJŠPREHUNGI«

Oče je šel snemat »frajšprehungo« v Peko za nedeljsko radijsko oddajo. Povabil me je s seboj. Ker me je zanimalo, sem se mu rada pridružila. Pohitela sva do upravne stavbe. Vstopila sva.

Sedla sva v prvo vrsto, da je oče lahko snemat, jaz pa sem dobro videla, kaj se je dogajalo. Govornik je povedal, da je »frajšprehungo« starodavni običaj – še iz časov, ko je bilo veliko obrtnikov. Vajenci so se učili obrti pri posameznih mojstrih. Pa ne samo obrti. Vajenec je moral postoriti še vsa druga dela v delavnici in pogosto pomagati še gospodarju, mojster pa je moral poskrbeti, da je znal vajenec tudi brati, pisati in računati.

Vajenec se je učil obrti nekaj let. Ko se je izučil, je mojster zaprosil cehovsko združenje (to je bila organizacija vseh obrtnikov ene stroke), da so oprostili vajenca nadaljnega učenja in ga proglasili za pomočnika. Seveda je moral vajenec dokazati cehovski komisiji, da se je res naučil obrti. Zato je moral narediti izdelek (čevljar čevlje) in ga pokazati komisiji. Komisija je vajenca povprašala še to in ono o izdelku, da se je prepričala, če je res naredil izdelek sam. Prav ta izpit so poimenovali »frajšprehungo«. Ko so se mojstri prepričali, da se je vajenec izučil obrti, so mu izročili učno pismo – spričevalo. S tem je postal pomočnik. Tedaj je smel prižgati viržinko in popiti kozarec vina, kar je pomenilo, da je postal zrel človek.

Vse to sem videla v Tovarni obutve Peko. Pri tem sem se zelo zabavala, saj so mojstri zastavljali vajencem zelo smešna vprašanja. Enega so vprašali, zakaj pravimo slovenščini materin jezik in ne očetov. Vajenec ni vedel, mojster pa mu je pojasnil, da zato, ker oče doma nima nobene besede.

Izpit so naredili vsi vajenci in to so potem proslavili s svečano večerjo in splošnim veseljem.

Olja Brezavšek, 5. a

SPREMLJAMO DOGODKE

17. novembra 1947 je po novoizgrajeni progi Šamac – Sarajevo zapeljal prvi vlak. Progo dolgo 277 kilometrov je s prostovoljnimi delom zgradilo 217.000 mladincev iz vse Jugoslavije in 5680 brigadirjev iz tujine.

19. novembra 1808 se je rodil slovenski časnikiar in politik, zdravnik in živinozdravnik dr. Janez Bleiweiss. Kot urednik Novic je pospeševal domače kmetijstvo in obrtništvo. Z uvedbo gajice so Novice pravopisno zedinile Slovence in pripravljale enotnost knjižnega jezika. Politično se je Bleiweiss potegoval za razširjanje deželne avtonomije. Bil je prvi politični voditelj narodno se prebujajočega našega kmeta in obrtnika.

20. novembra 1942 je vrhovni štab uvedel naziv »Narodno-osvobodilna vojska« in »Partizanski odredi Jugoslavije«.

21. novembra 1877 je Thomas Edison sporočil, da je izumil fonograf (gramofon).

23. novembra 1958 je predsednik Tito izročil prometu avtomobilsko cesto bratstva in enotnosti od Zagreba do Ljubljane.

24. novembra 1906 je umrl slovenski pesnik Simon Gregorčič, star 62 let.

25. novembra 1974 je umrl burmanski politik in generalni sekretar OZN v letih 1961 do 1972, Situ u Tant.

26. novembra 1940 so nacistični okupatorji na Poljskem osnovali v Varšavi židovski geto, v katerega so prepeljali pol milijona poljskih Židov.

3. decembra 1800 se je v Vrbi rodil največji slovenski pesnik France Prešeren. V pesmi in življenju je izpovedoval idejo svobodne človečnosti, bratstva in enakopravnosti med ljudmi in narodi. Zbirko pesmi je izdal pod naslovom Poezije doktorja Franceta Prešerna, ki so prva resnično umetniška slovenska pesniška zbirka. S Francetom Prešernom je slovenska književnost enakovredno stopila v svetovno.

5. decembra 1961 so v Jeruzalemu na smrt obsodili nacističnega zločinca Adolfa Eichmana, ki je bil med drugo svetovno vojno v gestapu načelnik oddelka za uničenje Židov v Nemčiji in v zasedenih deželah ter odgovoren za smrt 6 milijonov ljudi. Po vojni je pobegnil v južno ameriko, a so ga leta 1960 ujeli in prepeljali v Izrael, kjer so izvršili smrtno kazen leta 1962.

10. decembra 1896 je umrl švedski kemik Alfred Nobel, ki je svoje premoženje namenil skladu iz katerega se podeljujejo Nobelove nagrade (roj. 1833).

11. decembra 1918 je umrl največji slovenski pisatelj Ivan Cankar, star 42 let. Po končani realki v Ljubljani je študiral na Dunaju, a se je kmalu povsem posvetil pisateljevanju. Leta 1909 se je vrnil v Ljubljano in je živel večinoma na Rožniku.

15. decembra 1939 je v Zagrebu izšla edina številka slovenskega legalnega komunističnega tednika »Nova ljudska pravica«. Uredil jo je Edvard Kardelj.

KULTURNA DEJAVNOST V OZD IN NALOGE SINDIKATOV

Kulturna dejavnost v OZD se je v zadnjem letu in pol okrepila in razmahnila predvsem zaradi večje kulturne tvornosti delavcev samih. Zmanjšalo pa se je število gostovanj poklicnih kulturnih delavcev v OZD. To je ena izmed ugotovitev v poročilu o uresničevanju sindikalnih stališč o kulturi, ki ga je v začetku marca letos obravnavalo predsedstvo slovenskih sindikatov. Kar pa zadeva organizacije zveze sindikatov, poročilo ugotavlja očiten napredek pri načrtovanju kulturnih programov v ozdih, saj je le malo osnovnih organizacij zveze sindikatov, ki ne bi v letnem programu dela imele vsaj osnovnega programa kulturne dejavnosti. Po drugi strani pa je lani manj kot polovica osnovnih organizacij zveze sindikatov razpravljala o kulturnih potrebah zaposlenih in sprejela kulturne programe. Le v redkih OZD je program kulturnega razvoja postal enakovredna sestavina razvojnih načrtov OZD (Železarna Ravne, Krka Novo mesto, Mura Murska Sobota).

Zaostrene gospodarske razmere so v OZD zavrle hitreje preurejanje prostorov za zadovoljevanje kulturnih potreb zaposlenih. Nekaj boljši je položaj pri urejanju prostorov za vzajemne knjižnice (izposojevališča).

Povečalo se je tudi število društev, skupin in posameznikov, ki se ustvarjalno in poustvarjalno ukvarjajo s kulturno-umetniško dejavnostjo (največ je pevskih zborov). Vsem pa primanjkuje ustrezno usposobljenih vodij. Tu lahko veliko pomaga Zveza kulturnih organizacij, saj so sindikati na vseh ravneh organizirani v preteklem obdobju bolj sodelovali s to organizacijo.

Še ena spodbudna ugotovitev: v OZD je vse več dogodkov (športnih srečanj, tekmovanj, izletov, proslav, slavnostnih sej), ki jih spremlja kulturni program. Klasičnih »sindikalnih« proslav je znatno manj, družabna srečanja, praznovanja in proslave pa so skromnejše in bolj kultivirane.

Med delavci se povečuje zanimanje za dobro knjigo, vendar le se nakup knjig ne povečuje. Zanimanje za dobre knjige so

spodbujala tudi glasila OZD z objavljanem seznamov novih knjig in s prikazi nekaterih. Ustanavljanje vzajemnih knjižnic je v poročilu ocenjeno kot pomemben prispevek sindikatov v širši družbeni akciji za uveljavitev dobre knjige.

Premalo pa so sindikalne organizacije napravile pri akciji »Slovenščina v javnosti«. Tu je še veliko neizkoriščenih možnosti: od kakovosti jezika in stila v glasilih, biltenih in drugih sredstvih obveščanja ter v uradnih dokumentih do odpiranja rubrik v glasilih in biltenih, ki bi na primerih razčlenjevale slabosti in ponujale boljše in pravilnejše možnosti rabe jezika. Sindikalne organizacije lahko mnogo več napravijo pri poimenovanju organizacij združenega dela, imenih izdelkov in navodilih za njihovo uporabo, pri reklamnih napisih itd.

V OZD, kjer dela veliko delavcev iz drugih republik, bo treba še bolj spodbujati njihovo ustvarjalnost in udeležbo pri kulturnih dogodkih. Prav tako so še neizkoriščene možnosti pri spodbujanju in popestritvi kulturnega življenja delavcev na deloviščih naših OZD v tujini (»detaširani obrati«). Ob že uveljavljenem rednem pošiljanju knjižnih zbir, revij in časopisov pa so večje zagate pri obiskih kulturnoumetniških skupin, pri pošiljanju filmov radijskih in televizijskih kaset z domačim kulturno-zabavnim programom zaradi omejenih sredstev.

Število organizatorjev kulturnega življenja v OZD se povečuje, vendar pa jih od 2500 do 2800 organizatorjev dela le deset profesionalno.

Za uresničevanje vsebinske zasnove sredstev obveščanja v OZD s področja kulture je zato smotno, da organizatorji obveščanja navežejo čim tesnejše stike s organizatorji kulture, pa tudi s številnimi, mogoče še anonimnimi kulturnimi (po) ustvarjalci, tudi začetniki z vseh področij kulturno-umetniškega udejstvovanja. Na tak ali drugačen način jim velja v sredstvih obveščanja v ozdu nameniti vso pozornost in jih ustrezno predstaviti.

(Informacije odbora RSZSS)

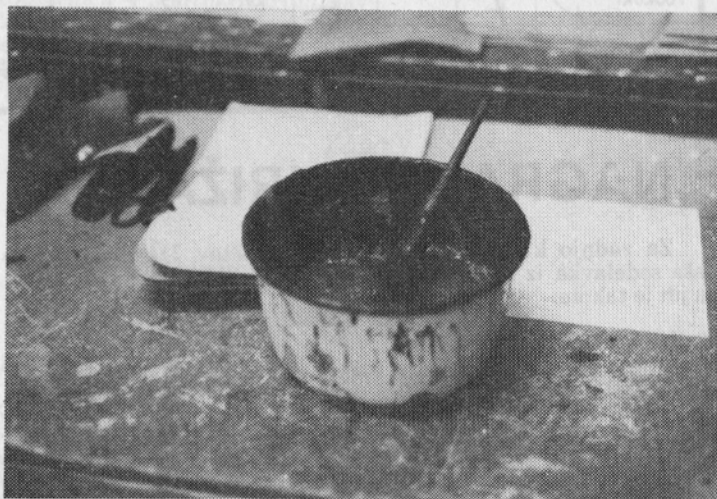
NAŠI PETDESETLETNIKI

- KERŠIČ ANICA – šivanje golenic najzahtevnejše v tozdu TRBOVLJE
 MOŠKON FRANC – popravljanje vrnjene obutve v oddelku 522
 NOVAK MAGDALENA – pomočnik I. v poslovalnici Ljubljana IV.
 NEŠIČ BRANISLAV – poslovodja v poslovalnici Bečej
 ŠKAPER ANTONIJA – šivanje golenic najzahtevnejše v šivalnici 512/1
 BOHINC JOŽE – prevzemanje gotove obutve v skladišču 900
 HOČEVAR MARIJA – pribijanje okraskov v šivalnici 512/1
 BOLIBRUH SLAVKO – poslovodja v poslovalnici Karlovac I
 ČERLJENKO NELA – namestnik poslovodja v poslovalnici Pula

ISKRENE ČESTITKE!

Uganite kje je nastal gornji posnetek?

Objestnost ali nevednost?

Novosprejeti delavec je v montažnem oddelku 520 vrgel gorečo vžigalico v posodo z (vnetljivim) lepilom. Nekaj metrov stran so vrata priročnega skladišča, kjer so shranjene posode z lepilom.

Na srečo ni bilo hujšega. Visok plamen iz posode so pogasili. Toda kako bi bilo če bi se ogenj razširil in zajel skladišče? Če bi se to zgodilo v montažnem oddelku 520 danes ne bi tekla proizvodnja.

UPOKOJILI SO SE

Že v septembru smo se poslovili od naših dolgoletnih sodelavcev: Vilija Polajnarja, Marije Štular, Jelke Perko, Marije Dobrin, Marije Lukanc in Antona Zupana.

V oktobru pa so se iztekli delovni dnevi Jožefi Prešeren in Mariji Horvat.

Ob odhodu jim želimo trdnega zdravja, dobrega počutja in zadovoljstva ter, da bi jim ostali lepi spomini na delo v Peku.

Jožefa Prešeren in Marija Horvat

Jelka Perko, Marica Dobrin in Marija Lukanc

Vili Polajnar in Marija Štular

PRIŠLI

V TOVARNO (v septembru in oktobru)

Jauh Tatjana, Tišler Jože, Valjavec Matjaž, Zlodej Matjaž, Djordjevič Robert, Mihelič Peter, Roblek Zdenka, Bešter Terezija, Brezavšček Vanja, Bogdanič, Olga, Hrnčič Liljana, Ribnikar Anoton, Šarabon Marija, Fusch Mojca, Zupan Mirjam, Cvek Marija, Mandič Damijan, Roblek Vanja, Kavčič Jožef, Ropret Boštjan, Avsenek Janez, Ivnik Matjaž, Zagmajster Boris, Klemenc Jože, Krmelj Rudolf, Grdič Zoran, Potrebuješ Simon, Stubljar Robert, Boštar Dušan, Kostić Salih, Botič Zoran, Popović Branislavka, Lakanović Jelena, Savič Vukašin, Zrnič Goran, Bokan Milan, Podrekar Marko, Hafner Jože, Alihodžić Senada, Levičnik Milena, Jakopec Ljubomir, Srečnik Eti, Vrbič Jerica, Pogačar Branko, Hajsan Boris, Mozetič Stanko, Gregorc Edvard, Čatak Hazim, Sadiković Husein, Glavač Ljudmila, Geršak Ida, Papler Metka, Knežević Cvičan, Leovac Marta, Alijagić Zijad, Zoran Darjo, Baloh Viktorija, Težak Darja, Ponjavič Ružica, Pogorelec Roman, Čoragić Sabid, Pogačnik Drago, Andrijevič Jela

V TOZD BUDUČNOST

Hadari Vesna, Novak Stanko

V MREŽO

Celje II – Leskovšek Mihaela
Ljutomer – Prijol Jerneja
Maribor I – Vogrinec Katarina
Škofja Loka – Hafner Olga
Titovo Velenje – Žolger Bernarda
Tržič II – Primožič Gabrijela, Škantar Damjana, Sedminek Marija
Nikšič – Babič Vera
Maribor II – Bajec Jolanda
Postojna – Vukadinović Ljubinka
Prevalje – Šnajder Anita
Karlovac I – Koprenica Željka
Karlovac II – Matijevec Nevenka
Koprivnica – Martinjak Tomislav
Peč – Januzaj Čazim
Senta – Boroš Đevi Eržebet
Skopje II – Stoilevska Ljiljana

ODŠLI

IZ TOVARNE

Krsnik Janko, Opara Alenka, Osterman Andrej, Prešeren Jožica, Mešinović Nuham, Stritih Tatjana, Ponjavič Vjinko, Perniš Alojzija, Bodlaj Valentin, Borštar Dušan, Horvat Marija, Pečnik Janko, Petoš Radenko, Ribnikar Stanislav, Ribnikar Anton, Bohinjec Andrej, Papler Janez, Hrgovič Matjaž, Bajd Robert, Meglič Franc, Košir Jožefa, Sedminek Marija, Lauseger Ivan, Hafner Jože, Skumavc Bogomir

IZ BUDUČNOSTI

Svec Vesnica, Katanec Snježana, Milak Franc, Bohinec Katica, Piljak Kreso, Bedeković Ivka, Balazinec Đurdica, Petričević Zvonko, Ivanuša Štefica, Gašperič Darinka

IZ MREŽE

Dubrovnik – Glavinič Katica
Banja Luka I – Javoski Mihajlo
Skopje II – Stoilevska Ljiljana
Nikšič – Babič Vera
Ljubljana III – Vöröš Tatjana
Domžale – Železnik Darinka
Prevalje – Broman Nataša
Ptuj – Drevenšek Cecilija
Tržič II – Primožič Gabrijela, Škantar Damjana, Sedminek Marija
Karlovac I – Nožarič Katica
Rijeka II – Kožul Neda
Zagreb III – Grabović Gospava

»AFIS« TUDI V HOLANDIJI

28. 9. 1982 je bila v obmejnem mestu Nejmegen svečana otvoritev podružnice Afis za Holandijo. To je za Afisom Avstrija že druga podružnica, ki je bila ustanovljena z namenom, da povečamo prodajo naše obutve tudi v Holandiji.

Podružnica Afis Avstrija je v zelo kratkem času bistveno povečala prodajo. Od lanskih približno 25 tisoč prodanih parov v 8 mesecih, je letos prodaja v enakem obdobju porastla že na 92 tisoč parov. Poleg osebnega prizadevanja zaposlenih v podružnici, domača firma daje vsakor večje možnosti za prodajo. To je bil tudi vzrok, da smo se odločili za enako obliko prodaje v Holandiji, kjer smo že do sedaj prodajali obutve z večjim ali manjšim uspehom v posameznih sezonah. Računamo, da se bo v prvem letu prodaja vsaj podvojila.

Naša prizadevanja, da bi izvoz na zahodna tržišča povečali, se skozi povečano aktivnost v prodajni organizaciji Afis izpolnjujejo. Poleg razširitve prodaje na druge zahodnoevropske trge, kot je Holandija in Avstrija, se odpirajo tudi nove možnosti za prodajo v Skandinaviji. Za novo sezono je povečana tudi ekipa potnikov s predstavniki za prodajo na Švedskem, Finskem in Norveškem. Upamo, da bodo pri prodaji uspešni in da bomo v spomladansko-poletni sezoni z etiketo Afis-Peko poslali že prve pare obutve tudi na to tržišče.

Milan Jazbec

Predstavništvo AFIS

V četrtek 7. oktobra je bila v gosteh japonska sindikalna delegacija. Goste je zanimala predvsem organizacija poslovanja in delo družbenopolitičnih organizacij, predvsem sindikata.

Otvoritev predstavništva

NEKAJ O »ROCKPORTU«

Več kot leto in pol trajajoči poslovni odnosi z ameriško firmo Highland Import Corporation — Rockport so pokazali že določene rezultate.

Izvoz v prvih devetih mesecih je udeležen z eno desetino, kar predstavlja določen uspeh. Kupec je pomemben predvsem zaradi tega, ker je največ njegovih naročil v flex izvedbi za katere pa imamo zaradi izpada prodaje flexa na zahodnoevropskem trgu možnost zapolnitve kapacitet. Sedež firme, ki je privatna last je v mestu Marlboro na vzhodni obali. Letni promet firme je okrog 1,2 milijonov parov letno, katere prodaja preko svojih potnikov na približno šeststo prodajnih mestih. Poleg nas so dobavitelji obutve za Rockport proizvajalci iz Kanade, Združenih držav Amerike, Brazilije, Portugalske ter Zahodne Nemčije. Lahko trdimo, da smo eden največjih dobaviteljev saj smo do sedaj izvozili na ta trg že 135.000 parov. MT

IZOBRAŽEVANJE INŠTRUKTORJEV

V mesecu septembru 1982 se je v naši tovarni pričel tečaj francoskega jezika za inštruktorje, ki bodo poučevali, oziroma usposabljali Alžirce pri nas v Trziču. Ti se bodo usposabljali za določena vodstvena dela in naloge, ki jih bodo upravljali v svojih tovarnah v Frenidi in El Bayadhu.

Tečaj poteka 2 krat tedensko in obsega 120 ur. Namen tečaja je, da inštruktorji pridobijo osnovno znanje francoskega jezika za lažje sporazumevanje, ker ti alžirski delavci znajo vsi francoski jezik... Tečaj bodo zaključili konec leta s preizkusom znanja.

V začetku leta 1983 pa bo organiziran tečaj francoskega jezika za naše delavce, ki bodo odšli na delo v tovarno v Frenidi in El Bayadh v Alžiriji, kjer bodo pomagali Alžircem pri zagonu tovarne.

čevljar

Glasilo delovne organizacije tovarne obutve PEKO Trzič n. sol. o. — Ureja uredniški odbor: Ivanka Horzen, Janez Kallišnik, Edo Košnjek, Bojan Prešeren, Marko Tomazin, Sašo Uranjek, Karel Zajc, Marija Slapar — glavni in odgovorni urednik. — Naslov uredništva: »PEKO« Trzič, telefon 50-260 int. 217. — Tisk TK Gorenjski tisk Kranj. — Izhaja enkrat mesečno v nakladi 3300 izvodov v slovenskem in 1700 izvodov v srbohrvatskem jeziku. — Glasilo dobijo člani delovne organizacije, študenti, vajenci in upokojeanci brezplačno.